

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 30.12.1960, sp. zn. 2 Cz 121/60, ECLI:CZ:NS:1960:2.CZ.121.1960.1

Číslo: 39/1961

Právní věta: Skutečná škoda, kterou má zaměstnanec nahradit v případě ztráty předmětů svěřených mu podle § 5 odst. 1 zák. č. 71/1958 Sb., je omezena na skutečnou újmu, která nastala na majetku podniku a nelze do ní zahrnovat ušlý zisk (§ 6 odst. 1); skutečnou škodou se rozumí běžná cena (§ 8 věta druhá), tj. zpravidla státní maloobchodní cena, anebo tzv. spotřebitelská cena. Jestliže hodnota věci není určena ve státní maloobchodní ceně, zjistí se skutečná hodnota tak, že se k pořizovacím nákladům připočte daň z obratu. Nelze-li ani tak hodnotu předmětu zjistit, určí soud výši náhrady škody volným uvážením (§ 94 o. s. ř.). Skutečná škoda se takto hradí v plné výši u nových předmětů, kdežto u starších předmětů se tato hodnota sníží o hodnotu představující skutečné opotřebení nebo jiné znehodnocení.

Soud: Nejvyšší soud ČSSR

Datum rozhodnutí: 30.12.1960

Spisová značka: 2 Cz 121/60

Číslo rozhodnutí: 39

Číslo sešitu: 7

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Náhrada škody zaměstnancem

Předpisy: 142/1950 Sb. § 94 15/1958 Sb. 71/1958 Sb. § 5

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbirkový text rozhodnutí:

Č. 39/1961 sb. rozh.

Skutečná škoda, kterou má zaměstnanec nahradit v případě ztráty předmětů svěřených mu podle § 5 odst. 1 zák. č. 71/1958 Sb., je omezena na skutečnou újmu, která nastala na majetku podniku a nelze do ní zahrnovat ušlý zisk (§ 6 odst. 1); skutečnou škodou se rozumí běžná cena (§ 8 věta druhá), tj. zpravidla státní maloobchodní cena, anebo tzv. spotřebitelská cena. Jestliže hodnota věci není určena ve státní maloobchodní ceně, zjistí se skutečná hodnota tak, že se k pořizovacím nákladům připočte daň z obratu. Nelze-li ani tak hodnotu předmětu zjistit, určí soud výši náhrady škody volným uvážením (§ 94 o. s. ř.).

Skutečná škoda se takto hradí v plné výši u nových předmětů, kdežto u starších předmětů se tato hodnota sníží o hodnotu představující skutečné opotřebení nebo jiné znehodnocení.

(Rozhodnutí Nejvyššího soudu z 30. prosince 1960, 2 Cz 121/60)

Lidový soud v Ostravě vyhověl žalobě podniku na náhradu škody vzešlé ztrátou nástrojů svěřených žalovanému zaměstnanci, když zjistil, že žalovaný převzal na písemné potvrzení nízkofrekvenční milivoltmetr, RLC můstek, a vysokofrekvenční elektronkový voltmetr, jejichž hodnota představuje přisouzenou částku a že tyto přístroje se nedostaly zpět do dispozice podniku. Přitom soud první stolice rozhodoval před účinností zákona č. 71/1958 Sb., tedy podle obecných předpisů o náhradě škody.

Krajský soud v Karlových Varech potvrdil rozsudek soudu první stolice. Přitom rozhodoval již v době účinnosti zákona č. 71/1958 Sb. a jeho ustanovení na tento případ použil vzhledem k § 19 odst. 1 cit. zák. vedl, že jde o odpovědnost za svěřené předměty ve smyslu § 5 cit. zák., kdy zaměstnanec stíhá povinnost nahradit celou škodu jako u nových předmětů, pokud neprokáže, že škodu nezavinil.

Nejvyšší soud rozhodl ke stížnosti pro porušení zákona podané předsedou Nejvyššího soudu, že rozsudkem bývalého krajského soudu v Karlových Varech byl porušen zákon.

Odůvodnění:

V řízení nebyla především přesně zjištěna výše škody. Podle § 6 odst. 1, podle § 8 věta první a druhá zák. č. 71/1958 Sb. je zaměstnanec povinen nahradit skutečnou škodu. Skutečnou škodou se obecně myslí zmenšení hodnoty majetku podniku (srov. důvodovou zprávu k § § 6 a 10), tedy zmenšení majetku existujícího již v podniku.

Při ztrátě předmětů svěřených zaměstnanci podle § 5 odst. 1 v případě, že předměty byly svěřeny zaměstnanci na písemné potvrzení a kdy tedy rozsah náhrady škody se řídí ust. § 8, skutečnou škodou se rozumí běžná cena (§ 8 věta druhá), tj. podle důvodové zprávy zpravidla státní maloobchodní cena nebo tzv. spotřebitelská cena (zjistitelná podle ceníku stát. maloobchodních cen). Jestliže hodnota předmětu není určena ve stát. maloobchodní ceně, zjistí se skutečná hodnota tak, že se k pořizovacím nákladům připočte daň z obrátu. Není-li ani takto možno hodnotu předmětu zjistit, určí soud výši náhrady škody podle volného uvážení (§ 94 o. s. ř.). Takto zjištěná skutečná hodnota se hradí v plné výši u nových předmětů, kdežto u starších předmětů se tato hodnota sníží o hodnotu představující opotřebení. Při stanovení výše opotřebení nutno vycházet ze skutečného opotřebení předmětu; podpůrně lze použít údajů operativně technické evidence a inventurních údajů o porizení předmětů, o běžných, případně generálních opravách atd.; jako pomůcky lze použít také opotřebení vyjádřeného opravkou v účetní evidenci podle § 50 vyhl. min. fin. č. 102/1958 Ú. l., pokud ovšem jsou stanoveny obecné normy odpisů (tj. podle vyhl. min. fin. č. 65/1958 Ú. l. jen pro hospodářské a nikoliv rozpočtové organizace; srov. též § 43 vyhl. č. 102/1958 Ú. l. a částku 55/1958 Ú. l.) a pokud oprávka učiněná v účetní evidenci by nebyla patrně v rozporu se skutečným opotřebením. Zjištění výše opotřebení je ovšem zpravidla věcí znaleckou, neboť vyžaduje zvláštních odborných znalostí a zkušeností (§ 108 o. s. ř.).

V souzené věci byla na žalovaném požadována pořizovací cena přístroje. To by bylo správné jedině za toho předpokladu, že by se jednalo o přístroje nové, u nichž se běžná cena kryje s cenou pořizovací. Jestliže však přístroje, které žalovaný převzal, byly již opotřebený a jestliže tímto opotřebením jejich hodnota klesla, snižuje se tím i jejich běžná cena, a to podle zásad shora uvedených.

Pokud soud podle těchto zásad nepostupoval, porušil zákon v ust. § 5 odst. 1, § 8 zák. č. 71/1958 Sb.